

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRIEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. elöljáróknak egészévre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

B E T E G H P Á L

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltenek. — Nyílt tér sora 1 kor. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő.

— Hirdetéseket e lap részére elfogad minden hirdetői iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: B E T E G H P Á L könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adatnak vissza.

Emlékezés Erzsébet királyné asszonyunkról.

A fővárosi magyar nők holnap helyezik el kegyeletos megemlékezésük jelét — a mater dolorosa szobrát — a bécsi kapuczinusok sirboltjában, Erzsébet királyné asszonyunk sirja fölé.

Füzzük mi is a megemlékezés hála koszoruját e megdicsőült alak köré, kit életében is szeretetünk melege övezett, de hogy szeretetünk mily mély és imádat-szerű volt, annak tudatára csak akkor ébredtünk, midőn nemzetünk zokogó fájalmában láttuk kifejezve a veszteség nagyságát.

Második évfordulója a holnapi nap annak a végzeteljes napnak, melyen egy emberi alakot öltött szörny gyilkos keze megfosztott az asszonyok legjobbjától, a mi gondviselő anyánktól. Közénk jött ifjúságának ragyogó szépségében, mint a béke és szeretet angyala, örködni elárvult nemzetünk felett s egyengelni az engesztelődés útját a meghasonlás nehéz napjaiban.

Maradt gondviselő anyánk azután és akkor is, midőn a sors kegyetlen keze a szenvedések tövis koronáját nyomta homlokára s lett, mint a költő mondja:

Viruló virágból hervadozó rózsza,
Boldog királynéből mater dolorosa.

Lelke megrázkódásához enyhülést keresett távol idegenben s osztályrésze a halál lett.

Engesztelődést és irgalmasságot, szeretetet és boldogságot árasztani jött e világra s jutalma lett a martírok tövis koronája és a tőr.

Oh! Miért is nem maradt közöttünk, kik feltve örködtünk volna drága élete fölé; de talán vérszoborok ott vélt enyhülést találni, hol nem emlékezteti egy nemzet rajongó szeretete minduntalan arra, hogy csak annak szeretetét kell nélkülöznie, ki neki fia és bálványja volt.

Nem vész ki emléke mig magyar szív dobog, mert egy kegyetlen kéz gyilkos tőre véste be szívünkbe emlékét oly mélyen, oly vérzően, hogy nem képes azt kitörölni, beheggeszteni az idők végtelenségéig sem.

Nem halt meg nekünk csak elköltözött egy jobb hazába, hogy a mint volt gondviselő anygunk e földön, legyen szószóló pátrónánk az égből, kihez buzgó fohászkunkat küldhessük a költő szavaival:

Mi meghalt királynénk, megdicsőült szentünk,
Mennynek magasában könyörögi érettünk!
Kétséges jövőnkörül oszlasd el az árnyat
Légy oltalmazója mi magyar hazánknak.

Rigetti K.

A jegyzők mellékjövendelme. Biharmegye közgyűlése szabályrendeletet alkotott, melyben a jegyzőknek magánfelek részére teljesített munkálataiért szedhető díjazásokat állapította meg. A szabályrendeletet megfellebbezték. A felebbezés dolgában döntött a belügyminiszter, még pedig oly értelemben, hogy új szabályrendelet alkotására utasította a vármegye törvényhatóságát. Nevezetesen azt kívánja a miniszter, hogy a jegyzők ilyes természetű jövendelmikről nyilvántartást vezessenek; megengedi továbbá, hogy a jegyzők magánfelek részére teljesített munkáikért a meghatározott díjakon kívül a közösen kialakított, illetve megállapított díjakat is szedhessék, továbbá egyes, belyegtelen bizonyítványokért is szedhetnek kiállítási díjakat, minden magán kiküldetésnél fuvardíjakat is számíthatnak; végezetül pedig a másolatokért a rendes kiállítási díjak 25 százaléka szedhető. Ezeket köti ki a miniszter az újonnan alkotandó szabályrendeletre nézve.

Bánálítások.

— Irtá: Hargittai Béla. —

A hírlapírásnak egyik legelengedhetetlenebb feltétele, de egyszersmind legvonzóbb biztosítéka a közlemények állandó aktualitásában tartása és az igazságosság. A ki ellenben dolgozataival keresi az aktualitást és intencióiban elfogult, — izléstelen dekadenciába esik, még akkor is, ha tárgya csakugyan alkalomszerű és igazán becses. Ugy jár, mint a ki hegytetőre megy, hogy magát láthatóbbá tegye.

Ez a hegymászó hajlam kiváltképp a mi elárvult,

fejlődéstelen vidéki zsurnalisztikánknál jelentkezik kóros tünetként — mintegy bágyatag lüktetését mutatva társadalmi szervezetünk beteges vérkeringésének; önmagából folyó igazság lévén az, hogy minden társadalomnak ép úgy, mint minden nemzetnek intellektuális morális erőképeségét azon mérték határozza meg, melyet publicisztikája fejlesztett.

A mi vidéki hírlapíró munkánál ezen fejlődés egyáltalán nem tölthet el bennünket büszkeségérzettel. Vidéki lapjaink mint valami dajkaságba adott lelcenczek az évi 4-10 koronás ápolási költség részletfizetése mellett elszomorító képét mutatják mostoha helyzetüknek.

A vidéki újság nálunk nem társadalmi szövet pótol, melynek idegszála a köztevékenység nemes izmaihoz simulnak és emelkedettebb eszmék szolgálatában edződnek, hanem rendszerint mechanikai instrumentum gyanánt használtatik, a melyen át minden kontár kéz kísérleti eredménye leszűrődik és minden tisztátalan anyag felszivódik.

A lap irányzatát leggyakrabban a kiadó üzleti összeköttetése, avagy a szerkesztő közéleti helyzete határozza meg. A hol a kiadó egyszersmind szerkesztő is, — a mely kettős áldozatkészség mindenesetre elismerésre méltó — ott a lap sorsa igen ritka esetek kivételével ki van szolgáltatva e kettős érdek egyikének.

Mint hogy pedig ily viszonyok mellett hivatásos hírlapíró vidéken nem nevelhetünk, s a kiadó-szerkesztők már főlethivatásuknál fogva sem érezhetnek kedvet a felmerülő ügyes-bajos kérdésekkel tüzetesen foglalkozni, — mert tagadhatlanul közöttük is vannak jeles tehetségek, — ad hoc mindenki újságírásra vállalkozik; mindenki ír, ferd, kritizál, gáncsol a maga életnézeteinek és korlátoltabb vagy tágabb ismereteinek egyéni reflexióival — de egyenes és céltudatos irány összhangja nélkül; elannyira, hogy a szerencsétlen vidéki lapocska elébb-utóbb és — akaratlanul — minket tehetetlenül — állandó társadalmi torzalkodások forrásává válik.

A szeptemberi enyhe napok hangulatteljes verőfénye, az őszi esték lombhervasztó hidege s mindaz az ezerféle misztikus folyamat, mely a szeliden elmuló élet megsemmisülését élénkbe tárja megdöbbeneti lelkünk, elméledővé tesz; önkénytelenül valamely pszichikai tevékenységre készítet. Mivel ember ilyenkor lelkének tulajdonát — mintegy magnétikus erő vonzásának engedve — ideális módon önti ki. Muzsikál, fest vagy ír.

A hangulat mindenre jó.

Lássuk mire volt jó ez a szeptemberi hangulat egy némely vidéki publicista kedélyfelhevülésénél, a ki

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGZÁJA.

Székely katonadalok.

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.

Irtá: Fülöp Lajos.

XVIII.

H ü s é g.

Zug a malom vigan jár a kereke,
Bögözi lány, ugyan kérlek, jöszte be.
Adj egy csókot, rég szomjazom utána,
Odakinn az édes anyád meglátna.

Tudja meg ked, nem megyek a malmába,
Nincs szükségem senkinek a csókjára.
Nagy-Szebenben van egy derék huszárom,
Az ő csókját becsülettel bevárom.

XIX.

J ó a z i d ő.

Sirhattok már lányok,	Gyász van a faluban,
Nagy bánat vár rátok,	Majd minden kapuban
Októberbe?	Barna leány,
Rukkolnak be	Szöke leány
A honvéd huszárok.	Kesereg nagy búban.

Ne sirjatok lányok,
Öröm is vár rátok,
Eszteendőre
Esküvőre
Jönnek a huszárok.

Két levél.

Irtá: Máthé Gyula.

Kicsi falusi házba nagy a boldogság. Egy rózsaszínű levélke jött a lányhoz, igen messziről, ez okozza az édes örömet.

Ó irt, igen, az imádot fiú, a kiről már azt hitte, hogy hűtlen lett ő hozzá s hogy elfeledte réges-régen esküvését, melyet neki ez előtt két évvel fogadott volt egy kis orgonafa alatt.

Azután elment messzi idegenbe a fiú, nem is hallott hírt soha felőle egész mostanáig a bohó kis leány, a kinek pedig csak az a régi mosolygás lopott egy kevés verőfényt az ő szürke kicsi világába.

A hogy eltávozott volt ő mellőle a fiú, elnémult a vidám mosolygás a lányka ajkain és megszakadt a bohó dalocska az orgonabokorban.

Kétszer nyíltak azóta már a kerti virágok, kétszer hullatta el szirmait a pünkösztű piros rózsza, de csak nem jött semmi üzenet a csalfa fiutól.

A leány legalább úgy gondolta, hogy hamis a lelke a fiúnak, megcsalni akarja, vagy talán már rég elfeledte, a mit egymásnak ígértek tavaszi virágok nyílásakor.

És nagy szeméi elborultak a könyvtől, fehér vánkókat telesirta éjjelente a bánatos leányka és megátkozta nagyon sokszor azt a perczet, mely összehozta őt a hűtelennel.

De nem! Oh milyen öröm költözött a leányka szívébe, a hogy megjött a várva-várt levél. Könyveivel áztatta a kis papírlapot, majd rendre csókolta annak minden egyes betűjét határtalan gyönyörében.

Oh, hát nem felelte, csakugyan szereti, egyedül csak ő érette lángol az ifju szíve. De ugyan, hogy is győthetnétek őt azok a bolondos gondolatok! Hiszen éreznie kellett volna, hogy Jenő nem is tudna soha másért epekedni, másra vágyódnai mint ő reá és ő érette.

Vékony kis kezeivel elfedte mindkét arcát szégyenlősen és mint valami vallató bíró vádolni kezdte önmagát balgaságáért:

— Menj, menj, csunya leány, te! Haragszom rád nagyon. Mily sok fájdalmat okoztál, mennyi könyhullott el miattad . . . És ezt mind csak a te rosszágod hozta rám . . .

Hagyj el már nő, nem szeretlek . . . Csak nagy későre tudott önmagával kibékülni, mikor már végig olvasta épen századikszor az édesnek, a kedvesnek a levelét.

Milyen gyöngéd is ennek minden betűje, minő varázslatos minden szava, amit csak neki, igen egyedül csak neki irt az édes.

— Bocsásson meg, édes Ilonka, hogy mindeddig

hallgattam, de attól tartottam, hogy ott a praeparendiába elsikkasztanak ugys leveleimet . . . Azért nem irtam eddig, mert vártam, hogy jöjjön ki már abból a csunya épületből, ahonnan számúzik a szerelmet az okulás tanító nének és rettentően komoly igazgatónének, a Miczi nagysága.

— Most már végzett, oklevelet szerzett magának, önálló lett végre, korlátlan parancsolója saját gondolatának, érzelmeinek. Édes, én nagyon sokat szenvedek. Fájdalmimat, melyeket pedig mind magáeska hozott reám, csak az édes viszontlatás gondolata tudja némileg elviselhetővé tenni.

— Oh, édes Ilonka, ha látna mostan engemet, tudom, nagyon megszánna és nem is bocsátana el soha többé maga mellől. Halovány az orcám, fénytelenek a szemeim és néma ajkaim csak nagy néha nyílnak édes mosolygásra, csak olyankor, midőn a maga képe előttük képzeletembe, örökös álmodozásaimba.

— Mert édes, hidd el nekem, hogy csak te vagy álmainnak királynője, csak érted ég e szív végső dobogásáig. Ilonkám! kegyetlenem! alig várom a pillanatot, mely karjaidba vezet, a midőn egymást ismét viszontlatni fogjuk.

— Addig pedig írni fogok neked minden hétén. Nem! minden nap — innen a tengerekről. Milliő csókokat küld hűséges bolondod.

Ilonka amint százharadikszor olvasta a levelet hirtelen elkomolyodott és különös félelem szállt egész valójára. Elrejtette gyorsan az édes levelét egyenesen a szíve fölé, leült és irt:

— Édes Jenő! az Istenért! ne írjon minden nap levelet . . . csak úgy nagy ritkán, mondjuk minden évben kettőt-hármat . . . Mert . . . izé . . . nézze . . . ha minden nap írna, igaz, hogy nem volna bánatom és nem ismerném a szenvedésnek még a gondolatát se . . . de akkor . . . talán . . . nem is tudnék úgy örvendeni a boldogságnak, mint most, amikor pedig két hosszú évig kellett várakoznom egyetlen egy levélre.

sem nem fest, sem nem gondolkodik, hanem ír. (Mert ők már írnak.) A társaságban nyilván előkelő állást foglalnak el, szerepvivők és szavuknak súlya van. Előttük fekszik három idegen vidéki újság. Kiolvastam mindháromat. Egyöntetűen a szeptemberi iskola-megnyitások aktualitásából és — a nevelés szent ügye nevében — iránycikket írnak, melyben „az iskola feladatát” veszik kezébe.

Egyetemlegesen — sok jó — akarattal és szerény tudással kitanítják a tanári és tanítói kart feladataik nagy fontosságára. Egyik bánális frázisuk az, hogy az ifjú boldogulásának feltétele az életben a tanár lelkiismeretében van elraktározva, tehát — konsekventer (!). A tanár uraknak jövőre nagyobb buzgósággal kell szent feladataikat teljesíteniük, mivelhogy ifjaink ez ideig egytől-egyig szamarakul nőttek fel. A régi rendszer lomtárba vetendő.

Megrovatik a szülők hamis ambíciója, melyvel gyermekeiket oktalan könnyelműséggel — tudományos pályákra nevelik; holott egy tisztességes iparosnál — csak két tisztességes iparos lehet még tisztességesebb.

(A középiskola tudományos pálya lévén s a közmíveltséghez nem szükségesül tanulmány.) Stb., stb. A cikkek igen mérgesek, leckéztetőek és modorosak, tehát hatástalanok és bánálisak.

Mintha a hegytetőről hallatszanának. Ime! A tárgy aktuális és érdekes. A tonus izléstelen (tehát ugy-e szintén... aktuális? ...)

Jellemzi a vidéki zsumálisztikát, melynek az alkalomszerűség véletlenétől pillanalmi tevékenységre ingerelt agyveleje a természetében fekvő genyverőség tejszerűségét tünteti fel.

Régebb idő óta kisérem figyelemmel a vidéki publicisztika ihyetén aktuális kirohanásait, nemcsak az iskolák kapunyitogatásánál, hanem más téren is.

Közgazgatási, igazságszolgáltatási, köz- és magánéleti eseményeknél.

Minden választásnál, kinevezésnél és elcsapásnál epés, indulatos, jogosulatlan, helytelen és méltánytalan torokgyakorlatokkal jelölnék utat — a hegytetőről; pedig — mindezen alkalmakkor tanulságosan, elmésen, sőt még esztétikusan is lehetne — írni.

TANÜGY.

Rendelet a polgári iskola ügyében. A polgári iskola tanárok országos egyesülete husvétii választmányi üléséből fölriratot intézett a közoktatásügyi miniszteriumhoz az iskolai gondnokságok és a polgáriszkolai tanároknak a hivatalos tanítótestületből való kivétele ügyében. Wlassics Gyula miniszter a polgáriszkolai tanárok mindkét kérését teljesítette és kelt rendeletet adott ki ez ügyben.

Az első rendelet arról intézkedik, hogy a polgáriszkola anyagi és tanulmányi ügyeinek vezetésében mely rész illeti meg a gondnokságot, iskolaszéket, igazgatót, tanártestületet és tanfelügyelőt. Eszerint a gondnokság az iskola anyagi ügyeit az elemi iskolától elkülönítve kezeli. Gondnok lehet a polgári iskola igazgatója is. A tanulóknak fölvetésénél az iskolaszéknek nincs dolga. A polgári iskolák nevelési, tanítási összes ügyeit az igazgató vezeti, aki közvetlenül csak a tanfelügyelőnek számol, s nem, mint eddig, az iskolaszéknek. Az igazgató kötelessége, hogy lehetőleg többször, de okvetlenül legalább egyszer hónaponként a vezetésére bízott iskola minden osztályát meglátogassa s minden tantestületi tagnak tanítását minden studiumból meghallgassa. Tanulmányi és fegyelmi tekintetben tett tapasztalatait a havi tantestületi tanácskozáson közölje a tanári testülettel s vitás esetekben a gyűlés jegyzőkönyvét a tanfelügyelőhöz terjeszse föl. Ugyancsak az igazgató osztja be a tanárokat, lehetőleg kívánságaik szerint; az igazgató csinálja meg az órarendet, általában az igazgató gyakorolja a fegyelmi és tanulmányi közvetlen felügyeletet s mindent csak a tanfelügyelőhöz terjeszt föl. Az igazgató 12, a tanár 22 órát köteles adni és melléktennivalóit is végezni. A gondnokság dolgait ezental majdnem mind az igazgató végzi. Szabadságot is ezental vagy az igazgató, vagy a tanfelügyelő ad. A növendékek fegyelmezését illető eljárás eddig a gondnokság vezette, ezental ezt a tanári testület intézi. Az iskolakönyvek kiválogatási jogát is a tantestület végzi. Az iskolai rendszabályzat is a gondnokság és iskolaszék nélkül készül ezental. Egyéb apróbb gondnoksági jogok átruházása után a vizsgálati szabályzatokat módosítsa a rendelet. E szerint a vizsgálat előtt a diákok klasszifikációját lezárni nem szabad. Elrendeli még, hogy az 1869. XXXIII. és az 1876. évi XXVIII. törvények végrehajtása tárgyában kiadott gondnoksági utasítás 20—57. szakaszát szinte kivétel nélkül törli. A rendeletet egyuttal a felső népiskolákra is kiterjeszti. A községi polgári iskolákról pedig elrendeli, hogy a gondnoksági utasítások 2—17 pontját törli, a 60. pontban megállapított jogok az iskolaszék-ről a tanfelügyelőre szállanak. A községi iskolákban az iskolaszék tagjai látogathatják az iskolát, de ott rendelkezési joguk nincs s észrevételeiket csak az igazgatónak adhatják elő. Az iskolaszék ezt csak felülbíráhatja, de ebben nem rendelkezik. Ha a szülőnek van panasza olyan dologban, amely nem tanulmányi ügy, akkor az iskolaszék elsőfokulag, mint békebíróság határoz. Végül a tanfelügyelő kötelessége lehetőleg évente kétszer, de legalább egyszer okvetlenül minden polgári iskolát inspicziálni. A másik rendeletben kimondja a miniszter, hogy a polgáriszkolai tanárok nem kötelezhetők a hivatalos tantestületbe való belépésre.

IRODALOM.

Eszerházy mint király. A mikor nagy Napoleon Ausztria ellen viselt háborút, kiáltványt bocsátott ki, melyben arra hívta föl a magyarokat, hogy rázzák le az osztrák igit, sőt néhány diadalmas csata után egész komolyan foglalkozott, az önálló független magyar királyság föllállításával. Szokásától eltérően nem saját emberei közül ültetett volna valakit a magyar trónra, hanem följajánlotta a koronát Esterházy hercegnek, a ki azonban nem fogadta el s a nemzetben sem keltett visszhangot

a fölkelésre hívó kiáltvány. A báboru Ausztriával s mondhatjuk egész Európával folyt tovább. Ezt a korszakot tárgyalja most az a nagyszabású díszmű, melynek gyönyörűen illusztrált IV. és V. füzetét már megjelent. Az egész történelmi munka címe: Magyarország a XIX-ik században, írásban és képekben, szerkesztője és kiadója Pálffy Ferencz budapesti ügyvéd, a ki óriási munkát végzett az adatok gyűjtése, az anyag megvalogatása és a remek szép illusztrációk megszerzésével. Valóban díszművet kap az előfizető, a ki füzetekint összegyűjti s így alig érezhető pénzzsúggal szerzi meg, mert a havonként megjelenő füzetek ára egy korona. Az egész világ történelmét öleli föl a munka, visszaillesztést vetve az ó-kortól kezdve minden jelentősebb eseményre s ezzel párhuzamosan tárgyalva a XIX-ik század történelmét érdekes, vonzó és tárgyilagos előadásban. Hogy némi fogalmat adjunk az érdeklődőknek, felemlítjük, hogy az utolsó füzet 45, színben nyomott illusztráción kívül XIII. Leó pápát adja műmellékletül. A díszes mű iránt érdeklődők forduljanak Pálffy Ferencz címére: Budapest, VII., Erzsébet-kört 29.

KÜLÖNFÉLÉK.

Len- és kenderáztatás s az egészségügy.*

A kettő egymással szembe van állítva. Folyó vízbe ma nem szabad áztatni, mert azt állítják, hogy emberi és állati egészségére káros hatása van, minthogy az ázás alatt bizonyos rothadás áll elő.

Áztatják tehát tavakba, a hol lehet ilyeneket csinálni könnyű szerrel források közelében, patakokból vagy folyókból való bevezetésével a víznek. De tavakban is rothadás áll elő s a dolog végével a tavakból is kibocsátják a vizet a források ereibe és folyókba vissza, hadd menjenek tovább, ne rotsák ott a levegőt. Ez a rothadt víz, melyet falukon és városokon vagy ilyenek közelében utközti sáncokban, trágyahelyeken sem szabad tartani, megtűrni, tovább megy a patakka az alantabb fekvő falukba s ott már jól megiszszák. Azt is bőven lehet látni még hatósági helyeken is, hogy a falun átmenő patakba az ázó kender mellől merítik az ivóvizet s az állatok is onnan isznak, pedig hatósági egyének sétálnak a parton minden nap s még sem látják. Egyiket szigorúan büntetik, másik tetszés és szükség szerint jár el büntetés nélkül. Iparüző városokban és falukban lehet látni, hogy mindenféle bőrrel meg vannak rakva a vizek s ezek mellől és a következő falukban jóízűen isznak a bórbarabokat vívó vízből.

Ugy tetszik nekem, hogy ezek kissé nevétséges színben tüntetik fel a fennálló egészségi törvényeket s azok végrehajtását. Ez a nevétséges meg fokozódik, ha elgondoljuk, hogy éppen maga a törvény rendel, hogy falukból és városokból minden szemetet hordjanak el a vizek, melyekből isznak a további lakosok és állatok. Különben is a megázott kender és lenet folyó vízben szokták kimosni, a mi szinte annyit tesz, mintha abban is ázott volna.

Ezt csupán azért emlegetem, mert egyéb okok mellett az áztatás nehézségeinek is nagy része van abban, hogy a kendertermelés az újabb pár tizedben nagyon megesőkent s attól tartok, hogy az áztatási nehézségek a lentermeles elterjedésének is újat vágják, mert csakugyan nem lehet azt kívánni, hogy valamelyik gazda évenként 1—2 holdat vetve be lennel, egyuttal készítsessen olyan mindenféle igényeknek megfelelő áztatót, mely tetemes összegbe kerül.

Ha tehát felette kívánatos, sőt életbe vágó kérdés itt a len és kender nagymérvű termelése, akkor az áztatási nehézségeket a lehetőleg el kell hárítani. Egészségügyi, földmívelési és kereskedelmi kormány egyuttal intézkedése kell ide, a kérdés felvetése pedig a gazdasági egyelet, vagy a megéjt illelné meg.

Már csupán az áztatási módok megtekintéseért is multhatatlan el kellene menni Sziléziába, a hol ugyanazon egészségi törvények vannak, mint nálunk.

Ha Udvarhely város és megye valaha valami okos dolgot csinált, akkor most csakugyan mozduljon meg háznépéstől a len és kender dologban, mert marok, káposzta és pityóka nem bírja ki a szertelen cizfrákdást. Jó lenne, ha némely asszonyoknak is ezen járna az esze széptevők gyűjtése helyett, s ha az uraságok is dolgot adnának a nagyságainak len és kender munkálásával.

Fonóiné sz. Kenderesi Kata.

A királyné halálának évfordulója. E hónap 10-én lesz második évfordulója annak, hogy Erzsébet királyasszony messze idegenben meggyilkolták. A gyásznap emlékre szeptember 10-én, hétfőn délelőtt tíz órakor Budapesten a Mátyás-templomban nagy gyászmisét lesz, a melyen Vaszary Kolos bíboros hercegprímás fog pontifikálni fényes papi segédlettel. A misén résztvesznek a belügyminiszter meghívására, a kormány, az idegen államok képviselői, a hadsereg, valamint a közhatalóságok fejei.

Kinevezés. A király Bartók Gyula helybeli kir. járásbírósi aljegyzőt, a helyi kir. törvényszékhez jegyzőnek nevezte ki.

Hymen. Szabó András, a helybeli ev. ref. kollégium egyik kiváló tehetséges rendez tanára, e hó 10-én d. u. 3 órakor tartja esküvőjét Demeter Dénes helyettes polgármester és neje Fábrián Ilona szeretetre méltó nevelt leányával Bokros Irénkével városunkban. — Ifj. Tibád Lajos, Tibád Cergely tekintélyes városi polgártársunk fia, folyó évi szeptember 22-én esküszik örök hűséget Jakab Cergely unokájának, K. Pap Gizellának Torda városban.

Nagy Pista városunkban. Nagy Pista a budapesti népszínház volt első tenoristája igen gazdag műsoru művésztényt rendez ma (vasárnap) a Budapesti szálló nagytermében. Nagy Pista sokkal ismertebb városunk művelt közönsége előtt, minthogy külön ajánlatunkunk kellene. Uralunk kitűnő műsorára s fellépjük a közfelfigyelmet. Különösen Halévy „Zsidó nő” cz. nagy

* Egy igen előkelő uri asszonytól vettük e sorokat s örömmel közöljük, habár mindenben nem is értünk egyet tartalmával. Igen örülünk, hogy megkezdett akcióknál oly magas körben is visszhangra talál. Szerk.

operából a börtön jelenetét, melyet csak nagy ritkán élvezhet közönségünk. Beleépési díj 1 korona, tanulóknak 60 fillér. Kezdeté este 8 órakor. A rendkívül élvezetesnek ígérkező estre utolag fellépünk közönségünk figyelmét. Sándorka zenekara kíséri az egyes előadandó darabokat.

A virilisek igazolása. Nagy Samu dr. ügyvéd, vármegyénk igazoló választmányának elnöke 39—900. ig. v. szám alatt hirdetményt tett közzé, melylyel tudatja, hogy az igazoló választmány a legtöbb adót fizető megyebizottsági tagok 1901. évre érvényes bíró névsorának megállapítása s az e tárgyban beérkezett kérések elbírálása czéljából f. évi szeptember hó 11-én d. u. 3 órakor a vármegyeház kis tanácstermében ülést tart, mely ülésre az érdekeltek megjelenni jogosultak.

Az iskolák hete. Az elmúlt hetet méltán lehet az iskolák hetének nevezni. Benépesültek városunk utcái. Pezsgő élet léktet minden részében. Az iskolai beiratkozások lázas sietséggel folytak és igen szép eredményt mutatnak. A kir. főreáliskolába a tanulók száma összesen 140. A rom. kath. főgymnasiumban 297. Az ev. ref. kollégiumban 240. Az állami felső leányiskolában 68. Az áll. kö- és agyagipari szakiskolában 48. A városi közs. jellegű elemi fiúiskolában 214. Ev. ref. leányiskolában 105. A rom. kath. leányneveldeben (zárdá) 225. A rom. kath. főelemi fiúiskolában 84. A beiratások azonban még tartanak s a végösszegek emelkedni fognak.

A vármegye jövő évi költségvetése közszemlére tétetett s erre vonatkozólag 14255—900. alisp. sz. alatt következő rendelet ment mindhárom főszólgabíró és Székely-Udvarhely város polgármesterének. Az 1886. évi XXI. t. cz. 17. §. alapján értesítem, hogy a törvényhatóság jövő évi költségvetési előirányzata, ugyszintén mult évi zárszámadása a vármegye számvévei hivatalában közszemlére kitétetet, azok bármely adózó által is betekintheők s az ellen az egyes adófizetők által teendő észrevételek a f. évi szeptember 17-én tartandó közgyűlés előtt 5 nappal az állandó választmányhoz beadhatók. Felhívom, hogy ezen körülményt haladéktalanul tesse közhírré s annak megtörténtét hozzám 5 nap alatt jelentse be.

Brós kritika a vidéki újságokról. „Bánálítások” czímmel lapunk mai számában igen kemény kritika van vidéki újságíródmunkáról, melyet fővárosi lapjaink is folyton ostromoznak, habár a legtöbbszór igazságtalanul. Hargittai Béla, lapunk munkatársa s jelenleg Zetelaka nagyközség jegyzője, huzamosabb időig volt szintén vidéki újságíró Brassóban. Hogy az ő szerkesztésében megjelent újság annak idején mennyire szármalya tul a mostani vidéki lapokat, arról — sajnálatunkra — tudomásul nem bírnok. Eutól eltekintve, minden bővebb kommentár nélkül közöljük cikkelyét s illetékes elbírálását a nagyközönségre bizzuk. Meg vagyunk győződve, hogy bármilyen ékes nyelven szólánánk, ugyis ki-ki saját felfogása szerint ílelné. Mafelől pedig a kritika alól kibújót nem kereshetünk, mert hiszen lapunk is a vidéken van s felülmulhatatlan újságot — tudomásunk szerint — még senki sem szerkesztett s talán nem is szerkeszt. Noha most a találmányok korát éljük. Mi a magunk részéről tehát teljes nyugodtsággal adtuk közre a nevezett cikkelyt.

Vármegyei kisczardánk igen tekintélyes számban utaztak el e hó 8-án reggel Gyarmathy Dező dr. várm. G. E. titkár vezetésével az algyógyi földmives iskola gazdaságának tanulmányozására egy a helybeli, mint a szekelykeresztúri vasuti állomástól.

A jegyzők tanfolyamát Maros-Vásárhelyen e hó 6-án meggyitották Hatvanban jelentkezők s 50 hallgató jelenlétében kezdtek meg az előadásokat. Vármegyénk-ből Kiss Károly (Agyagfalva) és Ifj. Kolesár István (Rugonfalva) vesznek részt a tanfolyamon.

Gyórfy Antal nyugalmazott helybeli kir. törvényszéki irodagazgató e hó 3-án elhunyt Aradon, honnan hült porait elszállították és e hó 5-én örök nyugalomra helyezték az itteni ev. ref. sírkertbe.

Honvéd lövésár. A marosvásárhelyi 9-ik honvéd huszárezred lövésárjének fedezése végett folyó évi szeptember hó 29-én Székely-Udvarhelyt a városzház és szeptember 30-án Székely-Keresztúrt a községzház előtt pótvásárt fog eszközöltetni. Előbbi helyen délután 3 órakor és utóbbin délelőtt 9 órakor működtik a pótlavozó bizottság. Pótlavoknak 3 és 3/4 évetbetöltött s 7 évet meg nem haladott 158 cmtről 166 cmtr magas, jól táplált, jól ápolt és jó testalkatú lovakat avatnak fel. Minden egyes lórol az előállításnál a szabályszerű „lőlevél” készen tartandó s (14802—900. alisp.).

Vármegyei pótdadó. A vármegye alispájja 15137—900 alisp. szám alatt a törvényhatósági bizottság valamennyi tagját értesítette, hogy a f. hó 17-én tartandó rendes közgyűlés elé az 1901. évre a vármegyeház költségeinek fedezésére 3%, a tisztii nyugdíjalap költségvetésébe mutatkozó hiány fedezésére 2% pótdadó kivetése iránt tett előterjesztést.

Az E. G. E. kiállításán vármegyénk előkelő gazdái igen szépen megállták helyüket. Kemény Béla báró, Sperker Ferencz, Ugron Zoltán igen gazdag állatállományokkal bizonyították, hogy az állattenyesítés terén vármegyénkben vezerszeretet visznek. Gáspár Gyula Korond gyógyfürdő tulajdonosa Maros-Vásárhelyről Korond fényképét, 2 diplomát, levelező-lapokat stb. stb. állított ki a VII. csoportba.

A Szilágyi Lajos haragja. Szilágyi Lajosnak jó termése volt az idén. Ebből az következnék a természet rendje szerint, hogy Szilágyi Lajosnál jobb kedve csak annak szabadna lenni, a kinek még az övénel is jobb termése volt. Am Szilágyi Lajosnál a természet rendje semmit sem számít s így Szilágyi Lajos mérges. Mergesen aratott, mérgesen hordott, mert ezen előzményekből nyilvánvaló, hogy Szilágyi Lajos gazdaember. Learatott búzát, rozstot s be is hordotta annak rendje szerint, de hát a sok lsten áldasa csak nem hangolta. Jó kedvre. Nem derítette fel a zab termés sem. Learatta azt is nagy mérgesen. Hordani is mérgesen hordta. Így történt aztán, hogy nem jól rakta a szekert s itt már rajta is betelejesedett a természet rendje, mert a szekér ledől. Erre jött csak égtelen nagy mérgebe Szilágyi Lajos, s miután hamarosan elmondott egy litániát a szentek névsorából, mindenket kellő mellettevekkal el-

látva, vé eből se gyufát v A mérge örvény a városu

ifjuság Derzsi 1 ugy erk szini el mat ren kisasszo (Kellene neje), De (Rezeda Endre (Z Vilma (G Gergely), Tihamer Derzsi (Kolomp szereplés het alatt némelyik szerelet szamu- (takaró) 5 fill.; mar keyeslet Imre 1 Sándor, Kerekes Gyarmati Derzsi Lajos Gyarmati özv. Ker özv. Derz özv. Biro közönség jusag ugy las közzé

tak felsze be a gyű boná, 2 3 tónokbuzá 5 veka gal falva 12 70 fill. 5. fél veka gabona, 4 4 kor. 8. rajd 25 k tőrökbuza, Szent-Tam 10 veka gal 7 veka gal gabona, 3 buza. 18. Várallya 7 4 veka gabona, 2 Alsó-Sofaly kor. 25. B János ved. bírói hív.

Erről a k aug. 24. T prexueque számokok a aug. 19-én rendezett kedvező id gokert áldo szép szam fenyét és a nyújtott, h tatisára e tetelt az ün nos a mottó a mil a ve megtermelt altera nota a nadrago nek nagyv mederbe t ünnepegy st dijakból 100 15 kor. 20 tés 8 kor.

Kiadás: Ny adásokra 68 jövedelem I. Pál, Vagner Jenő, Bihari rád Jozsef, fill. (Sz-Ker falváról), Sz falváról), Pál Sándor 53 fill. Bontz István 20 2 az egytel há

— Kö értesülök Szent-Király patakka nev feltáras az bányakapit — Pál választmány István kir. ur által tet jutalmának népiszkolai

látva, végül így fakadt ki: — Gyilkos kúria keringettel ebből sem eszik tudom Istenem a zsidó lova — Ezzel gyufát vett elő s meggyújtotta a zabját A zab elégett. A méreg azonban nem csillapult, mert gyújtogatásért örvény elé állítják. Ez a tragikomikus eset pedig nálunk, a városunkhoz csatolt Szombathely városrészében történt.

— **A Felső-Boldogasszonyfalván** szüneteltetett tanuló ifjuság Derzsi Lenke, Derzsi Póli, Jakab Vilma és Derzsi Tihamér közreműködésével folyó évi aug. 19 én ugy erkölcsileg, mint anyagilag igen szépen sikerült színi előadással összekötött jótékonycélu táncszünet rendezett. Szünet kerület Berczik Árpád „Paraszt kisasszonya”. A működők mindenike: Biró Nándor (Kelemen Tamás, főbírtokos), Derzsi Lenke (Matild, neje), Derzsi Kátheza (Jolán, leányuk), Keresztes Mihály (Rezeda Marczel), Peter Géza (Fridibusz Friczi), Peter Eudre (Zerge Pista), Derzsi Béla (Fonák Laci) Jakab Vilma (özü. Gönczöl Jánosné), Biró Dezső (Fátyol Gergely), Derzsi Domokos (Gereben Márton), Derzsi Tihamér (Santa Pista), Derzsi Póli (Fonyó Ferenczné), Derzsi Berta (Ágnes, leánya), Kerekes Rózsika (Kolompárné), Arkossy Lenke (Viki, szoba leány) — szerepében, amár e meglehetősen hosszú darabra egy hét alatt készülték el, — szépen megoldott a feladatot, némelyik éppen remekelt. Egy valóban élvezetes estélyt szereztek a városból és vidékről összerögzelt nagyszámú szép közönségnek. A nemes czéla (szöszek takaró) befolyt 140 kor. 46 fill. Kiadás 58 kor. 46 fill.; maradt tiszta jövedelem 82 kor. Felülfizeteli kegyeskedtek: Özü. Doros Györgyné 6 kor. Lányi Imre 1 kor., Fülöp Áron 3 kor., Pollák Béla, Szilágyi Sándor, Szöllösi Ödön és Szilágyi Jenő 1—1 kor., Kerekes Berta 28 fill., Hegyi Péter 1 kor., özü. Gyarmathy Károlyné 2 kor., ifj. Derzsi Sámuel 2 kor., Derzsi Domokos (Udvarhelyről) 50 fill., Ferenczy Lajos 1 kor. 50 fill., Tamás Mész 1 kor., özü. Gyarmathy Sándorné 2 kor., Málnásy Ágoston 70 fill., özü. Keresztes Józsefné 70 fill., Kerekes Ilona 50 fill., özü. Derzsi Domokosné 1 kor., Szébeni Gergely 50 fill. és Biró Áron 2 kor. 62 fill. Fogadják a megjelent szép közönség, a nemes szívű felülfizetők, valamint a működő ifjuság úgy a rendező bizottság, F.-Boldogfalvi ref. egyház hála köszönetét, F.-Boldogfalva, 1900. aug. 29. Az elnökség.

— **Könyöradományok.** Az oroszhegyi tűzkárosultak felségítésére eddig a következő adományok folytak be a gyűjtő-bizottsághoz: 1. Malomfalva 11 véka gabona, 2 kor. 2. Farkaslaka 16 véka gabona, 6 véka törökbuza, 62 drb ruhanemű, 13 kor. 30 fill. 3. Fancsal 5 véka gabona, 9 drb ruhanemű, 10 kor. 4. Bogárfalva 12 véka gabona, fél véka liszt, 71 drb ruhanemű, 70 fill. 5. Szentkirály 39 véka gabona, 6. Ülke 10 és fél véka gabona, 3 kor. 30 fill. 7. Szentlélek 9 véka gabona, 13 drb ruhanemű, 1 véka törökbuza, 1 kenyér, 4 kor. 8. Laiber Antal 10 véka gabona, 20 kor. 9. Parajd 25 kor. 16 fill. 10. Tibód 7 véka gabona, 1 véka törökbuza, 1 kor. 11. Máté Pál 50 drb kenyér, 12 Szent-Tamás 8 véka gabona 2 kor. 80 fill. 13. Farezád 10 véka gabona, 14. Sükő 2 véka gabona, 15. Korond 7 véka gabona 11 kor. 48 fill. 16. Lengyelfalva 6 véka gabona, 3 kor. 17. Atya 7 véka gabona, 4 véka törökbuza, 18. Szöllösy Samu 30 véka gabona, 19. Firtos-Váralya 7 véka gabona, 6 véka törökbuza, 20. Pálfalva 4 véka gabona, 6 kor. 54 fill. 21. Kadiesfalva 6 véka gabona, 2 kor. 30 fill. 22. Sükő 1 kor. 40 fill. 23. Alsó-Sófalva 20 véka gabona, 7 kor. 24. Darócz 10 kor. 25. Bögözi ifjusági dalkör színelőadásából Ugron János vednök által küldve 60 kor. 42 fill. 26. Szolgabírói hiv. egy zsákba csós és szemes törökbuza.

— **Sikerült népnepélyt** rendeztek Rugonfalván. Erről a következő sorokat vettük: Rugonfalva, 1900. aug. 24. Tekintetes szerkesztő ur! „Rex igitur qualis, prexqueque taliserit?” Kötelességemből kifolyólag beszámoló a nyilvánosság előtt is Rugonfalván 1900. aug. 19-én a rugonfalvi olvasó- és önképző-egylet javára rendezett népnepély erkölcsi és anyagi sikeréről. A kedvező időjárás folytán, a minden jó és hasznos dolgokért áldozni kész vidékünk intelligens közönsége nagyon szép számmal volt képviselve, emelven az ünnepély fényét és anyagi hasznát. Annál elszomorítóbb látványt nyújtott, hogy az az „Istenadta nép”, a kiknek mulatására és közművelődésének előmozdítására rendeztetett az ünnepély, távollétükkel tüdőkölték, a mi sajnos a mottónak irt akzioma igazságában keresendő, mert a mit a vezetők oly sok idő alatt tenni elmulasztottak, megtermette gyümölcsét, mert már „Consuetudo es altera natura” mintegy természetévé vált a népek, hogy a nadrággal kibékülni nem tud. Most pedig a vezetőknek nagyon is sok fáradságra kerül a míg a rendes mederbe terelhetik a népet. No de hagyjuk ezt. Az ünnepély sikeréről a következőkbe számolok be: Belépti díjakból 160 kor. 20 fill., sulydobás és ezéllövészetből 15 kor. 20 fill., világpóstából 22 kor. 60 fill., felülfizetés 8 kor. 13 fill. Bevétel összesen 206 kor. 16 fill. Kiadás: Nyereménydíjakra 11 kor. 80 fill., vegyes kiadásokra 68 kor., 45 fill.; összesen 80 kor. 25 fill. Tiszta jövedelem 137 kor. 68 fill. Felülfizettek: Dr Jankovics Pál, Vagner Vilmos 80—80 fill., Dolny Róbert, Dr Sebes Jenő, Bihari Mór, Jaeger Nándor, Horváth Károly, Kondrád József, Jakab István 40—40 fill., Szöke Károly 20 fill. (Sz.-Keresztúrról), Jakab Albert 60 fill. (K.-Galambfalváról), Szász Károly, Varga Dénes 20—20 fill. (Siménfalváról), Péterfi Áron 40 fill. (Sz.-Alrahámról), Szabó Sándor 53 fill., Kemény János, Kolesár István 40—40 fill., Bontz József, Orbók Gyula, Orbók Sándor, Kiss István 20—20 fillér (Rugonfalváról). Fogadják e helyen is az egytel hála köszönetét. Kiváló tisztelettel Szabó Sándor.

— **Köszönbánya vármegyénkben.** Mint örömmel értesülünk — Lányi Gábor honorodokládi postamester Szent-Király község határában, az ugynevezett Aklospataka nevű helyen gazdag köszöntelepre bukkant s a feltárás czéljából kutatási engedélyt kért a zalathnai bányakapitányságtól.

— **Pályázatra felhívás.** Az E. M. K. E. igazgatóválasztmányá ezennel pályázatot hirdet a Gyertyánffy István kir. tanácsos, nyug. áll. paedagogiumi igazgató ur által tett alapítvány 1899. évi 200 koronás kitüntető jutalmának elnyerésére. Pályázhatnak oly erdélyi népiszkolai tanítók és tanítónők, a kik az Eötvös-alapnak

is tagjai és ezenkívül megfelelő bizonyítványokkal mutatják ki, hogy hivatásuk körében huzamosabb időn át nemzeti szempontból kiváló sikerrel működtek. A pályaművek folyó évi szeptember 30-ig Kolozsvárra az E. M. K. E. igazgatóválasztmányához küldendők be. A kijelölést az E. M. K. E. igazgatóválasztmánya ejti meg. Kolozsvárt, 1900. augusztus hó 27-én. Gróf Beldi Ákos s. k., elnök. Sándor József s. k., t. alelnök-főtűtőik.

Próbihirdetések.
(E rovatban minden szót 4 filléért, vastagabb betűvel 8 filléért közöl a kiadóhivatal.)

E L E T K Ö N Y V E .
Ingyenes gyógymód.
Eddig gyógyíthatatlan betegségek is feltétlenül gyógyíthatók.
Ára 2 korona.
Kapható: a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése, könyv- és újságlátóház) Székely-Udvarhelytől.

Képes levelező-lapok legnagyobb választékban a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában kaphatók.
Esztergályos. Székely-Udvarhelytől, a Kossuth utcában levő műhelyében **Balázs Károly**, Budapestben kiképezett esztergályos-mester készít: miniféle esztergályos munkát bármily finom kivitelben. Esztergályos butorok és butorrészek, konyhai holikék a legjobb minőségben, hordó- és apok versenyképes áron és pontos kiszolgálással.
Calcium carbidot legelőnyösebben szállít a boszniai villamos művek magyarországi vezérképviselője; valamint szabadalmakat is készíttél és a kiválóságait értékesíti; ugyintén mindenemű gépszeti és elektrotechnikai berendezést pontosan küld: **Takács Győző** és **Tarasz mérnök** Irada Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 10. sz.

Táncztanítási jelentés. Alólírott tisztelet-helybeli és vidéki t. szülőket és a tánczkezdő ifjuságot, hogy Székely-Udvarhelyt egy öt hetre terjedő táncztanfolyamot nyitok a jövő hét folyamán. Tanulj fenőttek és gyermekek részéről az egész tanfolyamra 5 frt. ismétlők részére 3 frt. Tanórak: d. u. 5—7-ig gyermekek, este 8—10-ig a felnőttek tanítatnak. A divatos tánczokon kívül a legújabb tánczdarabokat fogom tanítani és pedig: Magyar solo a csárdás határból, Pas de quatre à la Paris, Pas de quatre Exceiion, Koresolya táncz (Pas des patineurs), Sir Roger (angol táncz). La ezárina orosz balletból. Teljes tisztelettel: **Sára Miklós,** nagyvárdi táncztanító.

Birtok ki- vagy eladás. Maros-Tordamegyében, Vajda-Szt.-Ivánon 1 és fél hold területű épületes belső és 60 holdból álló teljesen jó karban levő tagosított külbirtok 3—6 évre használatra bérbe kiadó esetleg örök áron eladó. Cím a kiadóhivatalnál.
Czímбалom eladás. Fetele, pedálos és gyertyatartós, Horváthi udvari garábjól való 170 fntos czímбалom 90 forintért eladó. Cím a kiadóhivatalnál.
Kocsi eladás. Jó karban levő, alig kasznált 500 forintos úveges zárt kocsi 160 forintért eladó. Cím a kiadóhivatalnál.

Közönség köréből.*
A zsidóelnök történetéhez.
A „Székely-Udvarhely” 35. számában Ehrenreich Albert aláírásával egy engemet, továbbá ösémét Holstein Simont és Rozenbaum Mórt, mint a helybeli izr. imaegyesület elnökét, jegyzőjét, illetve pénztárnokát becsületünkben milyen sértő és valótlan állításokat tartalmazó nyilatkozat jelent meg.
Mint hogy Ehrenreich ur koholt ráfogásokat tartalmazó nyilatkozatával szemben polemikába bocsátkozni egyáltalán nem szándékunk, a nyilvánosság előtti igazolásonkra csupán azt jegyezzük meg, hogy közzétett rágalmai ellen a megfelelő büntügyi feljelentést egyidejűleg megtettük.
Székely-Udvarhelyt, 1900. évi szeptember hó 7-én.
Holstein Samu,
a helyb. izr. imaegyesület jelenlegi elnöke.
Holstein Simon, jegyző.
Rozenbaum Mór, pénztárnok.

HIVATALOS RÉSZ.
Körözések. Udvarhelyvármegye alispánjától. 15099., 15161., 15154., 15202., 15451., 15205—900 alisp. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi községi előjáróságnak Körözés végett értesítem, hogy f. év július hó 15-én a székely-keresztúri határról a csordától 1 drb 7 éves bival tehén elveszett. Ismertető jelei: bal füle hegyéből hiányzik, egyik szarván alig látható K jegy van. Kissolyosi Danka Sándor tulajdonképezi 1 drb tehén 2 éves ökréből Kis-Solyos határról elveszett. — Továbbá Szentlélek községben 2 drb 2 éves koru barnaszőrű esikő; Bilbarczfalva községben egy 8 éves fejőstehén-bival (jobb füléből elől és hátul ki van vágva); Maréfalva községben f. évi aug. hó 1-én 2 drb 5 évesnek látszó, jegy- és bélyegtelen üszöbival; Petek község határában pedig f. évi aug. 18-án egy 12 éves piros pejkancza fogatott fel, mely bal szemere vak és a melynek ballarján is ismeretlen bélyeg nyoma látszik. Sz.-Udvarhelyt, 1900. szeptember hó 4-én. Dr Damokos Andor, alispán.

Járványok. Udvarhely vármegye alispánjától. 15436., 15417., 15443., 15227., 15325., 15246., 15245., 15320., 15248., 15249., 15247—1900. alisp. sz. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi községi előjáróságának Közhírreltetel végett értesítem, hogy Erked, marostordavármegyei Bala és Demeterfalva, a kisküküllő-vármegyei Alsó-Bajom községek sertésállományaiiban a sertésorbáncz szörványosan, illetve a srietésvész járványosan fellépett és a vonatkozó zárlatok el vannak rendezve. Ellenben a Küküllő-Keményfalva, Kis-Kede, Rugonfalva, Fialfalva községek sertésállományaiiban uralgott sertésorbáncz; a kisküküllő-vármegyei Vidrácszeg, Szász-Vesszős; a marostordavármegyei Petele, Maros-Veés, Nyárad-Szent-Anna, Hadvadtó, Koronka, Rigmény és Radnóthfája községekben uralgott sertésvész; Etéd község loállományaiiban uralgott rühkór; Siktód közs. szarvasmarha állományaiiban uralgott siféne megszűnven a vonatkozó zárlatok feloldattak. Székely-Udvarhely, 1900. szept. 2-án. Dr Damokos Andor, alispán.

Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

Szám. 3344—1900. tkvi.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tételik, hogy Ilyés István szombathelyi lakos végrehajtónak Ilyés Ferencz és neje Szilágyi Katalin végrehajtást szenvedő ellen 236 kor. s járulékaik kielégítése végett ezen kir. törvényszék területéhez tartozó szombathelyi 61 sz. tkjében egy negyed részben alperes Ilyés Ferencz és neje Szilágyi Katalin alperesek, egy negyed részben társtulajdonos Ilyés Márton, egy negyed részben Ilyés Anna, egy negyed részben közösen Ilyés István, Márton és Anna nevére irt A 7 121. hr. sz. ház és beltelek 618 kor. kikiáltási árban az 1881. évi LX. t.-cz. 156. § értelmében egészen — és pedig alperesek jutalékára C. 2-al: Ilyés István javára bekebelezett haszonélvezeti jog szerelmé nélkül — az **1900. évi szeptember hó 28 napjának d. e. 9 órakor** a székelyudvarhelyi kir. telekkönyvi hivatalnál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek el fog adatni.

A venni szándékozók a becsmárnak 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes papírban kötelesek a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverés további feltételei a hivatalos órak alatt ezen kir. telekkönyvi hivatalnál megtekinthetők.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Sz.-Udvarhelyt, 1900. évi június hó 7-én.

Király.
kir. tvszéki egyes. bíró.

Sz. 11791—1900. szb.

Pályázati hirdetmény.

A nagy-galambfalvi körjegyzői állásra, mely következő javadalmazással van egybekötve: évi fizetés 800 korona, anyakönyvvezetői tiszteletdíj 200 korona; lakbér 100 korona; irodai átlány 60 korona; pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérsüket **folyó évi szeptember hó 29-ig** hozzám annál bizonyosabban adják be, minthogy a később beérkező pályaműveket figyelembe venni nem fogom.

Székely-Keresztur, 1900. évi augusztus hó 15-én.
Gálffy Kálmán,
főszolgabíró.

BOR
tisza természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek **valódiságáért** teljes felelősséggel szavatol:
FERNENGEL GYULA
johírű pinczejéből Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utca) kapható a következő előnyös árakban:
Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint 36 koronától 140 koronáig.
Kicsinyben literenkint 56 fillértől 2 korona 80 fillérig.
Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

BACZÓ LÁSZLÓ
férfiszabó üzlete
Székely-Udvarhelyt, Főter., a Gyertyánffy-féle kerakésszel szemben.
Pontos kiszolgálás! Szolid árak!
Van szerencsém a m. t. közönség szíves figyelmét nagy választékú legdivatosabb raktáron tartandó férfiruha szövetekkel felszerelt **férfiszabó üzletemre** tisztelettel felhívni. — Azon körülmény, hogy a budapesti első szabászati iskolát sikeresen végeztem, teljes biztosítékot nyújt a m. t. közönségnek, hogy pontos és izléses öltönyöket vagyok képes előállítani. Ezzel és lelkiismeretes kiszolgálással igen tekintélyos vévőkört sikerült megnyerhetnem. Köszönetet mondok a szíves pártfogásért, kérem azzal továbbra is megleszte'ni kegyeskedjenek.
Továbbá van szerencsém a m. t. közönség becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre egészen friss legjobb minőségű szövetekkel raktáromat dusan kibővítettem.
Kész s. olgálat' al:
BACZÓ LÁSZLÓ
férfiszabó.
Hazai és angol szövetek! Csinoság és tartosságért jótállás!

Engedve a kor követelményeinek

Székely-Udvarhelyt, a Kossuth-utcában levő borbély- és fodrász-üzletem megszüntetésével ugyancsak a Kossuth-utcában, Florián Bogdán és Fia nagykereskedése mellett s épületében teljesen új, a mai igényeknek megfelelő

borbély- és fodrász

üzletet rendeztem be és azt f. évi szeptember hó 1-én a n. é. közönség szives rendelkezésére bocsátottam.

A megnyitott kényelmes, tágas helyiségben kellő számú személyzet biztosítja a n. é. közönség gyors és pontos kiszolgálását.

Midőn ezen újabb áldozatkészségemre, illetve üzletem czélszerűbb berendezésére ezennel bátor vagyok a n. é. közönség szives figyelmét és pártfogását kérni, maradok kész szolgálattal:

Mészáros Lajos,
borbély- és fodrász.

PANAJOTH ALBERT MŰLAKATOS

SZÉKELY-UDVARHELYT. — KOSSUTH-UTCZA 44.

A t. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy jó nevű üzletemet a jelenkor igényeinek megfelelőleg berendeztem s állandóan raktáron tartok valódi Singer és Medium (posztó-varró), Viberatis arikahajós és bőrvarró Hové, valamint szabó gépeket, melyek már többeket fölülmúltak. Valódi aczélgépeimért 10 évig jótállok s vevőimtet azon kedvezményben részesítem, hogy a nálam vásárolt gépeket ingyen javítom. A varrógépek raktáromon 33—100 frtig kaphatók.

A legfinomabb angol kerékpárok és kerékpár-kellékek állandóan nálam legolcsóbban kaphatók. Raktáron tartott gépeimért 2 évig jótállok, 1 és fél óra alatt kerékpározni bárkit megtanítok. Villamos-jelző készülékek, villamos csengők, telefonok, vízvezetéki berendezések a legolcsóbb árak mellett eszközöltnék.

Monarch-féle gépek 100 frt. Pesoch-gépek 140 frittól 200 forintig.

Bármily gépek javítását, lakatos munkák, épületvasalások (rácszatok), sirkerítések készítését saját vagy idegen minták után elvállalom és pontosan teljesítem.

Tűzelők (takaréktűzhelyek) nagy választékban, kedvező árak mellett, esetleg előnyös részletfizetésre

Teljes tisztelettel:

Panajoth Albert.

A BŐRIPAR-SZÖVETKEZET

SZÉKELY-UDVARHELYT, Kossuth-utca.

Tagjainak keresete-, hitele- és üzleti érdekeiknek előmozdítását tűzte feladatául. Ajánlja az erdélyi részeken pártatlanul álló olososági és kitűnő cipőfőlérszereit minden alaku cipőkhöz. Raktáron vannak és mindig a legkiválóbb minőségben kaphatók: I., II., III-szor ültetett ökor- és bivaltalpak 90—1.35-ig. Angol talpbélés, cseres hasított, bocskor talpak. Tehén-, pitling- és borjubőrök (fekete és viksos). Különböző legfinomabb zergék. Csizma- és cipőbélések mindenféle színben (juhőr). Legfinomabb szatén és lag, kidlbőr, francia sevro, oroszlag, Szijgyártók részére blank és színes juhlag minden színben. Cipő- és eszimakellékek a legnagyobb választékban. Szarvasbőr fekete és kocsimosó. Ponyvák mérték után megrendelhetők. Cipőkenőcsök fekete és sárgacipőkhöz legolcsóbban itt kaphatók. E szövetségnek rendes tagja lehet s az összes előnyökben részesül, ki legalább egy részjegyet vesz s azt 2 koronás összegekben pontosan fizeti. Egy részjegy ára 40 korona. Felvételre bármikor lehet jelentkezni a szövetséget helyiségében.

Uj! Különös figyelemre méltó. Uj!

A nagyméltósága m. kir. honvédelmi miniszterium által hivatalosan jónak és czélszerűnek ismertett el.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Ő fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi fensége Szalvator Lipót főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbestalppal bélelt cipőkkel. Ő fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbéléssel, ugyanannál a cipésznel s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelők, mint megfelelők voltak a szalon-cipők.

Zágráb, 1898. július 8.

Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbest-betéti cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel. Szives tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. szeptember 17.

Wekerle Sándor.

Köszönetnyilvánítás Cho . . . Olga grófnő udvarhölgytől.

Önjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés Rövid idei viseles után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.

Kettős vastagsága 2 kor. 40 fill. egyszerű 1 kor. 20 fill., homoktalp 80 fill., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállítottatott.

Viszontelárusítóknak megfelelő árengedmény Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Az asbestáru-gyár képviselője:

Bőripar-szövetkezet Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utca.

Váltó-ekék legjobb kivitelben.

PAPP ZAKOR ENDRE

vasnagykereskedése az „Arany kaszához“ Sz.-Udvarhelyt.

Van szerencsém egy a helybeli, mint vidéki nagyközönség igen becses figyelmét felhívni gazdagon berendezett

VASNAGYKERESKEDÉSEMRE.

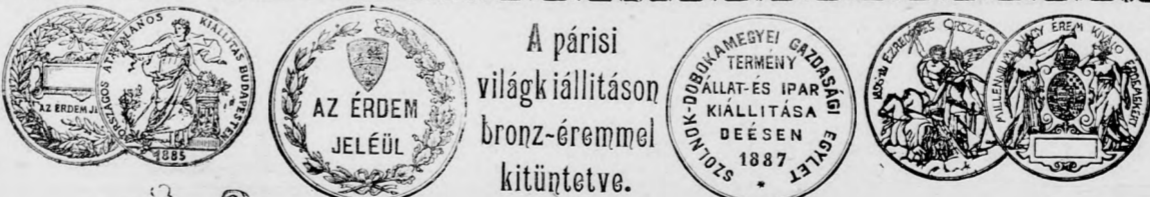
Dus raktárt tartok a következő cikkekben: Mindennemű vajdahunyadi vasak, szerzőszámok és rugó acélok, sodrony-, kovacsolt és gépszegek. Mindennemű szijgyártó-kellékek, kocsis- és szekertengelyek, fűtő- és főzőkályhák. Épület- és butorvasalások. Konyha- és háztartási cikkek.

Acél váltó-ekék, gazdasági gépek, legjobb minőségű kaszák, kapák és fenőkővek. Valódi chinaezüst, alpaccas és csont-éveszközök. Méhészeti és kertész-eszközök. Legjobb minőségű mülep. Postai megrendelések pontosan eszközöltnék. Jutányos ár és pontos kiszolgálás!

Igen becses pártfogásért esedezve

teljes tisztelettel:
Papp Zakor Endre
vaskereskedő az „Arany kaszához“.

Portland- és románczement-nagyraktár

A párisi világkiállításon bronz-éremmel kitüntetve.

KÉSZ CZIPŐK

Orbán, Nagy és Tamás cipészüzletében Székely-Udvarhelyt a legnagyobb választékban, általánosan elismert legjobb és legesinosabb kivitelben kaphatók urak, hölgyek és gyermekek részére. — Ugyszintén elvállalom minden a szakmába vágó, legkényesebb igényeket is kielégítő megrendeléseket, javításokat teljesen versenyképes árak mellett. Vidéki megrendelések találó használt cipő beküldése után legpontosabban és gyorsan, utánvétellel mellett eszközöltnék. Nem alkalmas árak készséggel visszavételnék és kicserélnék. — Készítményeinkért cégünk jó hírneve kezkesedik. Szives pártfogást kérve

Orbán Nagy és Tamás
cipészüzlete Székely-Udvarhelyt.